

Ella Lehikoinen

Colour Flute -opetusmenetelmän hyödyntäminen huilunsoiton alkeis- opetuksessa

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi (AMK)

Musiikin tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

13.5.2024

Tiivistelmä

Tekijä:	Ella Lehikoinen
Otsikko:	Colour Flute -opetusmenetelmän hyödyntäminen huilunsoiton alkeisopetuksessa
Sivumäärä:	29 sivua + 3 liitettä
Aika:	13.5.2024
Tutkinto:	Musiikkipedagogi (AMK)
Tutkinto-ohjelma:	Musiikin tutkinto
Suuntautumisvaihtoehto:	Soiton- ja laulunopetus
Ohjaajat:	Annu Tuovila, MuT Okko Kivikataja, MuM

Opinnäytetyöni luo kokonaisvaltaisen kuvan lapsille suunnatusta huilunsoiton alkeisopetuksessa käytettävästä Colour Flute -opetusmenetelmästä sekä Colour Flute A ja B -oppikirjoista. Tutkin, miten Colour Flute -opetusmenetelmä tukee aloittelevan huilistin musiikillista kehittymistä ja mitä menetelmä voi oppijalleen antaa.

Yksi tiedonhankinnan menetelmistä oli asiantuntijahaastattelu, jossa haastattelin toista Colour Flute -opetusmenetelmän kehittäjää Jaana Laasosta. Tein lisäksi anonyymien käyttäjäkokemuskyselyn, jonka rajasin opetusmenetelmän materiaaliin. Lähetin kyselyn Colour Flute -opetusmenetelmää sekä Colour Flute -materiaalia käyttäville huilunsoiton opettajille.

Saatujen tutkimustulosten mukaan Colour Flute -opetusmenetelmä tukee oppilaan musiikillista kasvua monin eri tavoin. Menetelmä kehittää laaja-alaisesti musiikin oppimista käyttäen erilaisia työkaluja, kuten värejä, rytmittäviä ja relatiivista solmisäätiötä. Tutkimustulokset osoittavat, että opetusmenetelmä tukee esimerkiksi intonaatiota, sisäisen korvan kehittymistä ja transponoimista.

Opinnäytetyö on suunnattu huilunsoiton opettajille sekä muille soitonopetuksen menetelmistä kiinnostuneille.

Avainsanat: huilu, soitonopetus, Kodály, lapset, menetelmä, Colour Flute

Tämän opinnäytetyön alkuperä on tarkastettu Turnitin Originality Check -ohjelmalla.

Abstract

Author: Ella Lehtikoinen
Title: The Colour Flute Method for Beginner Flutists
Number of Pages: 29 pages + 3 appendices
Date: 13 May 2024

Degree: Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme: Music
Specialisation option: Music Pedagogy
Supervisors: Annu Tuovila DMus
Okko Kivikataja MuMus

My bachelor's project provides an overview of the Colour Flute Method which is used in teaching beginner flutists. The report introduces the Colour Flute A and B books. I examine how the Color Flute Method supports the musical development of the beginner flutists and which kind of skills they can learn with this method.

One part of the data was collected through an interview with Jaana Laasonen who is on the two developers of the Colour Flute Method. In addition, I created an anonymous survey about the Colour Flute material. I sent the survey to flute teachers who use the Colour Flute Method and its materials.

The results prove that the Colour Flute Method supports the musical growth of the pupils in many different ways. The method improves the learning of music using various tools including colours, rhythm names and relative solmization. The findings indicate that the method improves competence, for example, in intonation and inner hearing and transposing. The survey, which I sent to flute teachers, introduces useful elements of the material and provides suggestions for improvement.

The thesis is targeted at flute teachers and those who are interested in music learning methods.

Keywords: flute, instrument tuition, Kodály, children, method, Colour Flute

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Zoltán Kodály – unkarilainen musiikkikasvattaja	2
2.1	Kodály-konsepti	3
2.2	Relatiivinen solmisaatio ja laulaminen	4
2.3	Solmisaationimien käsimerkit	6
2.4	Rytmitavut	7
2.5	Sisäinen kuulo	8
3	Géza Szilvay – Colourstrings-metodin kehittäjä	8
3.1	Colourstrings-metodi	9
4	Colour Flute -opetusmenetelmä	11
4.1	Jaana Laasonen – Colour Flute -opetusmenetelmän luoja	11
4.2	Colour Flute -opetusmenetelmän hyödyntäminen opetuksessa	12
4.2.1	Relatiivisen solmisaation hyödyntäminen	13
4.3	Colour Flute -materiaali	14
4.3.1	Rytmitavut ja symbolit	18
4.3.2	Transponointi ja säveltäminen	19
4.3.3	Nuotinluvun opettelu	20
5	Käyttäjäkokeuskysely	20
5.1	Tulokset	21
6	Pohdinta	25
	Lähteet	27
	Liitteet	30
	Liite 1. Suostumus tutkimukseen osallistumisesta	30
	Liite 2. Käyttäjäkokeuskysely	31
	Liite 3. Tutkittavan informointi	32

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön on tarkoitus luoda kokonaisvaltainen kuva Colour Flute-opetusmenetelmästä ja Colour Flute A ja B -oppikirjoista sekä kerätä niitä käyttävien pedagogien käyttäjäkokemuksia. En löytänyt aikaisempia tutkimuksia, jotka olisivat käsitelleet pelkästään Colour Flute -opetusmenetelmää, joten työni avulla aloittelevat huilunsoiton opettajat tai aiheesta muuten kiinnostuneet voivat perehtyä opetusmenetelmään. Työssäni perehdyn Colour Flute -opetusmenetelmän käyttöön alkeisopetuksessa ja pyrin selvittämään, kuinka Colour Flute -menetelmä voi tukea 6-7-vuotiaan lapsen musiikillista kehittymistä, kuten nuotinlukua, musiikin hahmottamista, intonaatiota, sisäistä korvaa sekä transponoimista. Opetusmenetelmä sekä oppimateriaali on suunnattu lasten yksilö- ja ryhmäopetukseen. Halusin myös tutkia, mitä mieltä Colour Flute -opetusmenetelmää käyttävät opettajat ovat opetusmenetelmän materiaalista.

Käsittelen opinnäytetyöni toisessa luvussa Zoltán Kodály'n ajatuksia musiikin opettamisesta ja kolmannessa luvussa käsittelen Colourstrings-metodia. Colour Flute -opetusmenetelmässä on otettu paljon vaikutteita Colourstrings-metodista sekä Kodály-konseptista. Olen tarkoituksella rajannut Colourstrings-metodin esittelystä suuren osan pois ja keskityn ainoastaan teemoihin, jotka ovat Colour Flute -opetusmenetelmän kannalta tärkeitä. Kerron neljännessä luvussa Colour Flute -opetusmenetelmän luomisprosessista sekä työkaluista, joita opetusmenetelmässä käytetään. Viidennessä luvussa esittelen käyttäjäkokemuskyselyn ja sen vastaukset. Lopuksi avaan vielä omia pohdintojani.

Opinnäytetyöni tärkeänä osana on Jaana Laasosen asiantuntijahaastattelu sekä materiaalin käyttäjäkokemuskysely. Haastattelu toteutettiin teemahaastatteluna. Kyselyn vastaukset olivat anonyymeja ja kysely koostui, monivalinnoista ja avoimista kysymyksistä, joihin vastaajat saivat vapaasti kirjoittaa ajatuksiaan.

Aloitin huilun soittamisen 7-vuotiaana Itä-Helsingin musiikkiopistossa, jolloin pääsin tutustumaan Colour Flute -opetusmenetelmään. Koen, että kyseisen

opetusmenetelmän ansiosta musiikinopiskeluni ei ole rajoittunut pelkästään soittimen hallintaan ja se on vaikuttanut suuresti siihen, kuinka hahmotan musiikkia myös ilman soitinta vielä aikuisiälläkin. Minulla on pääasiassa kokemusta Colour Flute -opetusmenetelmästä oppilaan roolissa, mutta olen päässyt kokeilemaan menetelmän opettamista myös opettajan näkökulmasta vasta-alkajien kanssa. Halusin syventyä kyseiseen menetelmään paremmin, jotta voisin hyödyntää sitä tulevaisuudessa myös omassa opetuksessani.

Oli kyse mistä tahansa musiikin opetusmenetelmästä tai metodista niiden kaikkien tarkoituksena on opettaa musiikkia. En pidä Colour Flute -opetusmenetelmää parempana kuin muita menetelmiä vaan haluan avata työssäni, mitä menetelmä voi oppijalleen antaa. Aikaisempi Colour Flute -opetusmenetelmän tunteukseni vaikuttaa varmasti jonkin verran siihen, kuinka tutkin ja käsittelen aineistoa.

2 Zoltán Kodály – unkarilainen musiikkikasvattaja

Zoltán Kodály (1882-1967) syntyi Kecskémetissä Unkarissa. Hän oli säveltäjä, filosofi ja pedagogi. Musiikki oli hänen perheessään läsnä, isä soitti viulua ja äiti lauloi sekä soitti pianoa. Kodály oli myös itse kiinnostunut musiikista. Hän soitti viulua, pianoa, lauloi katedraalikuorossa ja oli myös itseoppinut sellisti. Musiikkikirjastossa hän tutki partituureja ja ryhtyi säveltämään hyvin nuorena. Koulun orkesteri esitti 15-vuotiaan Kodályn säveltämän *Overturen* ja vuotta myöhemmin valmistui myös messu kuorolle ja orkesterille. Vuonna 1900 Kodály ryhtyi opiskelemaan Budapestin yliopistossa moderneja kieliä, mutta musiikki veti häntä puoleensa ja vuonna 1906 hän ryhtyi opiskelemaan musiikkia. (International Kodály Society, 2014)

Vuonna 1905 Kodály ryhtyi matkustamaan ympäri Unkaria läheisen ystävänsä Béla Bartókin kanssa keräten maan kansanmusiikkia ja kirjaten muistiin vanhoja perinteitä. He julkaisivat yhdessä ensimmäisen kansansävelmäkokoelmansa

seuraavana vuonna. (Holma, 2015, s.5) Kodály oli professorina Liszt-Akatemiassa, jossa hän opetti musiikin teoriaa sekä säveltämistä. Vuonna 1945 hänestä tuli Akatemian rehtori. (International Kodály Society, 2014)

2.1 Kodály-konsepti

”Musiikki kuuluu kaikille” ja ”musiikkikasvatus tulisi aloittaa yhdeksän kuukautta ennen lapsen syntymää” ovat Kodályn tunnetuimmat iskulauseet (Kodály Institute of the Liszt Ferenc Academy of Music, 2022). Kodály korosti sitä, että varhaisikä vaikuttaa merkittävästi lasten musiikilliseen kehitykseen. Hänen filosofiansa mukaan kaikkien lapsien tulisi saada heidän ikä- sekä kehitystasolleen sopivaa musiikkikasvatusta. (Ruokonen, 2016, s.124) Musiikin opetus olisi Kodálysta ollut hyvä aloittaa päiväkodissa, jotta lapset olisivat oppineet musiikin alkeet jo nuorena (Kodály Institute of the Liszt Ferenc Academy of Music, 2022). Kodályn mielestä lapsille olisi pitänyt opettaa ensimmäiset 5-6 vuotta ainoastaan oman maan kansanmusiikkia (Rusi, 2008). Kodályn mukaan lasten musiikin kuuntelutaidot kehittyivät erityisesti, jos kuuntelun aloitti ennen lapsen kuudetta ikävuotta. Musiikin opettelu oli tarkoitus olla hauskaa, joten siihen tutustuttiin esimerkiksi pelien ja leikkien kautta. (Kodály Institute of the Liszt Ferenc Academy of Music, 2022)

Ihmisten musiikkitietoisuus ja asenne klassista musiikkia kohtaan olivat Kodálysta huonolla tolalla (Holma, 2015, s.7). Kodályn mukaan opettajia piti kouluttaa, jotta lapset saisivat hyvää musiikin opetusta. Kodálylle oli myös tärkeää, että materiaali, jota lapsille opetettiin, oli korkealaatuista. Kansanlaulut tarjosivat hyvät lähtökohdat musiikin opettamiseen. Pelkkä musiikin kuuntelu ei ollut riittävää, joten laulaminen oli tärkeässä roolissa, koska se laajentaa kapasiteettia kuulla ja arvostaa musiikkia. Siksi hän sävelsikin monia lauluharjoituksia kaiken tasoille musiikin opiskelijoille. (Kodály Institute of the Liszt Ferenc Academy of Music, 2022)

Holman (2015) mukaan Kodályn mielestä jokaisella oli mahdollisuus oppia laulamaan, sillä jos osasi puhua ei laulaminen olisi sen vaikeampaa. Laulu oli

Kodály-konseptin tärkein instrumentti. Kappaleet laulettiin ensin, minkä jälkeen muiden instrumenttien soittaminen oli helpompaa. (Holma, 2015, s.9-10) Ruokosen (2016) mukaan Kodály painotti varhaisiässä luodun lauluvaraston tärkeyttä. Lauluvarastoa täydennettiin sykettä ja sanarytmejä taputtaen, liikkuen kuten melodialinjaa ilmaan piirtämällä sekä erilaisten leikkien kautta. (Ruokonen, 2016, s.129) Kodály piti liikettä hyvin oleellisena osana ja kansantansseja olisikin hänen mukaansa pitänyt opettaa koulussa (Kodály Institute of the Liszt Ferenc Academy of Music, 2022). Liikkuminen musiikin tahtiin vahvasti kehotuntemusta sekä eleiden ja tunteiden ilmaisu kehittyi (Holma, 2015, s.10).

Kodályyn oppeihin musiikin opetuksessa viitataan usein termillä Kodály-metodi, mutta hän ei varsinaisesti luonut omaa metodologiaa vaan luonnosteli ideoita ja periaatteita. Musiikin lukeminen, kirjoittaminen ja solmisaatiot olivat jo tunnettuja (Eösze, 1971, s.20). Tarkempi termi on Kodály-konsepti (Kodály Institute of the Liszt Ferenc Academy of Music, 2022). Kodály otti käyttöönsä musiikkikasvatus- ja opetusmetodeista hyväksi havaittuja työkaluja, jotka edistivät hänen näkemystään musiikkikasvatuksesta. Tunnetuimmat niistä ovat solmisoiminen sekä tititoiminen. (Holma, 2015, s.7) Kodály ryhtyi käyttämään käsimerkkejä sekä relatiivisia sävelnimiä sen jälkeen kun lapsi rupesi ymmärtämään symboleita (Ruokonen, 2016, s.129). Kodályyn opit näkyvät myös Unkarin ulkopuolella ja hän loi periaatteet modernille musiikkikasvatukselle (International Kodály Society, 2014). Kodály on vaikuttanut merkittävästi myös suomalaiseen varhaisiän musiikkikasvatukseen (Ruokonen, 2016, s.129).

2.2 Relatiivinen solmisaatio ja laulaminen

Relatiivisessa solmisaatiossa käytetään relatiivisia sävelnimiä do-re-mi-fa-so-lati, mutta ne voi lyhentää myös pelkiksi konsonanteiksi d-r-m-f-s-l-t (Rusi, 2008, s.6). Kyseistä säveltapailumenetelmää on pidetty Guido Arezzolaisen kehittämänä. Se luotiin jo noin 1000-luvulla ja oli alun perin suunnattu laulajille. (Von Creutlein ja Haapasalo-Halme, 2010, s.122-123) Tuolloin sävelnimet ut, re, mi,

fa, sol, la oli otettu latinankielisestä hymnistä. 1600-luvulla sävelnimet vakiintuivat lähemmäksi nykyisiä, ut muutettiin do:ksi ja seitsemäs sävel sai nimen si. (Pohjola, 2014, s.14)

Unkarilaisessa relatiivisessa solmisaatiossa duurisävellajin perussäveltä kutsutaan nimellä ”do” ja mollisävellajin perussäveltä nimellä ”la”. Jos kappaleessa on kaksi tai useampi duurisävellaji niin do:n paikka viivastolla on muutettava sävellajin mukaan. (Rusi, 2008, s.75) Relatiivisesta solmisaatiosta puhuttaessa käytetään myös nimitystä ”liikkuva do” (Viksten, 2009, s.4). Solmisaatiotavuja pidetään joissakin maissa nuottien absoluuttisina sävelniminä, jolloin sävellaji ei vaikuta sävelnimeen (Rusi, 2008, s.16). Tällöin do=c, re=d, mi=e, fa=f, so=g, la=a sekä ti=h (Holma, 2015, s.9). Näitä kahta järjestelmää ei tule sekoittaa keskenään (Rusi, 2008, s.16).

Kun säveltä haluaa korottaa relatiivisessa solmisaatiossa, sen vokaali muuttuu i:ksi eli tällöin fa muuttuu fi:ksi. Kun sävel vuorostaan halutaan alentaa, vokaali on a eli ti muuttuu ta:ksi, ainoa poikkeus on la, joka muuttuu lo:ksi. Jos sävel on valmiiksi puoli sävelaskelta seuraavasta sävelestä, sävelnimeä ei muuteta. mi:tä ja ti:tä ei voi korottaa eikä do:ta ja fa:ta alentaa. (Pohjola, 2014, s.14) Jos do:n yläpuolella on pilkku, se sävel soitetaan tai lauletaan oktaavia korkeammalta. Kaikkiin do:n alapuolisiin säveliin lisätään automaattisesti pilkku alalaitaan. (Von Creutlein ja Haapasalo-Halme, 2010, s.9)

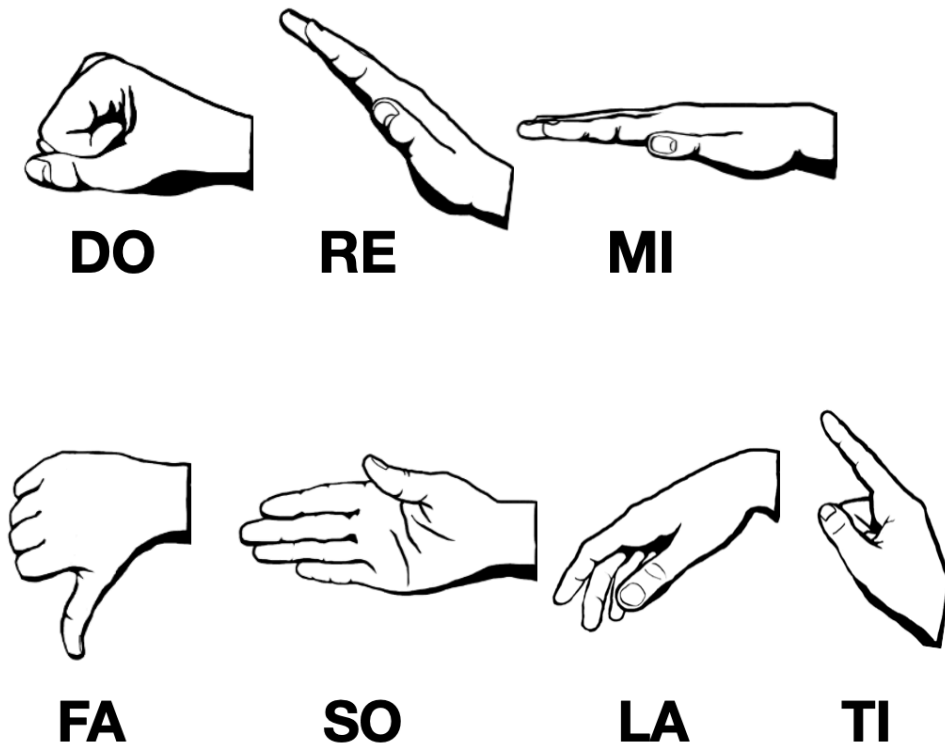
Vikstenin (2009) mukaan relatiivinen solmisaatio tukee lapsen ymmärrystä erottaa sävelten välisiä suhteita toisiinsa eli intervaleja. Se tukee lasta soittamaan ja laulamaan puhtaasti. (Viksten, 2009, s.4) Von Creutleinin ja Haapasalo-Halmeen (2010) mukaan relatiivinen solmisaatio tukee sävelpuhtautta, koska ”vahvat ja heikot kokosävelaskeleet liitetään tiettyihin laulunnimiin ja tällöin sävelpuhtaus kasvaa merkittävästi”. Vahvoja koko sävelaskelia olisivat diatonisessa asteikossa do-re, fa-so sekä la-ti, esimerkiksi C-duurissa siis C-D, F-G sekä A-H. (Von Creutlein ja Haapasalo-Halme, 2010, s.122-123) ”Asteikon kokosävelaskeleet eivät ole kaikki täysin saman kokoisia vaan ne jakautuvat vahvoihin ja heikkoihin kokosävelaskeliin” (Von Creutlein ja Haapasalo-Halme, 2010, s.13).

Relatiivisen solmisaation käyttäminen tuo apua myös sointujen kuuntelemiseen sillä ”tietyt nimet sitoutuvat tiettyihin sointufunktioihin” (Von Creutlein ja Haapasalo-Halme, 2010, s.122-123). Relatiivinen solmisaatio auttaa sujuvaan ja nopeampaan nuotinlukuun sekä nuottien kirjoittamiseen (Kodály Institute of the Liszt Ferenc Academy of Music, 2022).

Pentatonisuus oli tyypillistä unkarilaiselle kansanmusiikille. Pentatonisten kappaleiden ääniala ei ole yleensä kovin laaja ja siksi ne olivat hyvää materiaalia myös pienille lapsille. Pentatoninen asteikko koostui luonnollisen molliasteikon sävelistä, joista puuttuivat 2. ja 6. sävel, jolloin jäljelle jäi la-do-re-mi-so. Puolisävelaskelia ei ole ollenkaan. Lapset oppisivat laulamaan nopeammin halutun sävelkulun, koska puolisävelaskeleet eivät olisi häiritsemässä. (Rusi, 2008, s. 19-20) Nuotista laulamisen harjoittelussa toistoa tarvitaan paljon. Solmisaationimillä lauletaan ennestään tuttuja kappaleita ääneen sekä mielessä ja uusiin melodioihin tutustutaan niiden avulla. Säveltapaillessa saattaa päästä helpomalla kuin soittaen prima vistaa, koska kaikkia sävellajeja tai säveliä ei välttämättä tarvitse osata. Jos do:n paikan löytää, sen avulla pystyy määrittämään myös muut relatiiviset sävelnimet. (Von Creutlein ja Haapasalo-Halme, 2010, s.122-123)

2.3 Solmisaationimien käsimerkit

Englantilainen John Curwen kehitti relatiivista solmisaatiota ja keksi solmisaationimille käsimerkit. Unkarilainen menetelmä hyödyntää kyseisiä käsimerkkejä, mutta sävelnimi Fa näytetään peukalolla alaspäin etusormen sijaan toisin kuin Curwenin käsimerkeissä. Unkarissa myös ylennetty Fa sekä alennettu Ti saivat eri käsimerkit, kuin ne joita Curwen käytti. (Rusi, 2008, s.15) Alla ovat tekemäni piirrookset unkarilaisen menetelmän yleisimmistä käsimerkeistä (ks. Kuva 1).

Kuva 1. Solmisaationimien käsimerkit

Käsimerkkien avulla oppilaille voi havainnollistaa sävelten välisiä etäisyyksiä toisistaan (Rusi, 2008, s.23). Ahosen (2004) mukaan käsimerkkien avulla havainnollistetaan myös, mihin suuntaan sävel on todennäköisesti menossa. Tonaalisessa musiikissa sävelet ovat laadullisesti erilaisia ja voidaan ajatella, että niillä on tietynlaisia melodisia tavoitteita. Duurissa olevaa perussäveltä kuvataan nyrkillä, joka on vakaa ja levollinen. Johtosävel vuorostaan pyrkii ylöspäin ja siksi sen käsimerkki on etusormi, joka osoittaa ylös. (Ahonen, 2004, s.68-69)

2.4 Rytmitavut

Ranskalaiselta Emile-Joseph Chevélta lainattiin käyttöön rytmitavut, joiden oli tarkoitus auttaa ymmärtämään aika-arvojen kestoa. Esimerkiksi neljäsosanuotista käytetään tavua tam tai taa ja kahdeksasosasta ti. (Pohjola, 2014,

s.15) Holman mukaan Chevéen rytmittävien käyttämisestä voi käyttää myös sanaa tititointi (Holma, 2015). Rytmejä on tarkoitus lausua ääneen käyttämällä rytmittäviä (Pohjola, 2009, s.12).

2.5 Sisäinen kuulo

Sisäinen kuulo tarkoittaa sitä, että ”ihminen pystyy kuvittelemaan äänen, vaikkei sitä akustisesti kuulekaan” (Pohjola, 2009, s. 13). Holma (2015) kirjoittaa, että ”Kodályn mukaan hyvä muusikko kuulee, mitä näkee, ja osaa kirjoittaa, mitä kuulee”. Sisäisen kuulon kehittäminen harjoituttaa myös musiikillista muistia. (Holma, 2015, s.40-42) Hakkarainen ja Hyytiäinen-Kesävuori (1994) toteavatkin, että ”sisäisen korvan tärkeys on ehkä koko unkarilaisen menetelmän tärkein piirre. Opetuksen lähtökohta on musiikillinen äidinkieli, oman maan kansanlaulut ja perinteiset lastenlaulut.” (Hakkarainen ja Hyytiäinen-Kesävuori, 1994, s.8-9) Jos henkilö pystyy luokittelemaan eri säveliä suhteessa toisiinsa, kuin sisäisen mitta-asteikon avulla, puhutaan relatiivisesta sävelkorvasta. Kappaleen voi aloittaa haluamastaan aloitussävelestä, mutta kappaleen sisältämät intervallit eivät muutu. Sävelvälien on suhteessa toisiinsa pysyttävä samana, jotta kappaleen olemus säilyy (Ahonen, 2014, s.122).

3 Géza Szilvay – Colourstrings-metodin kehittäjä

Unkarilainen Géza Szilvay (1943-) opiskeli Budapestin musiikkiakatemiassa viulunsoittoa sekä musiikkipedagogiikkaa ja hän suoritti diplomin vuonna 1966. Hän oli kiinnostunut myös valtio-opista sekä oikeustieteestä ja hän suorittikin oikeustieteen tohtorin tutkinnon vuonna 1970. (Ruokonen, 2019) Unkarissa Szilvay toimi kamari- ja orkesterimuusikkona, opetti viulunsoittoa sekä johti nuorisoorkesteria (Viksten, 2009, s.5). Häntä pyydettiin Itä-Helsingin musiikkiopistoon viulunsoiton opettajaksi vuonna 1971 (Suomen Kodály-seura, ei pvm.). Szilvaylla oli jo valmiiksi kontakteja Suomessa. Hänen selloa soittava veljensä Csaba Szilvay oli muuttanut vuotta aikaisemmin Suomeen orkesterimuusikoksi ja jatko-opiskelemaan. Géza Szilvay päätti ottaa opettajan paikan vastaan. (Ruokonen, 2019) Helsingissä selvisi, että työsopimuksessa oli ollut virheellinen

käännös unkariksi, jonka takia Géza Szilvay luuli erheellisesti tulevansa opettamaan suomalaiseen korkeakouluun. Kun totuus selvisi, hän ajatteli jaksavansa yhden vuoden. (Suomen Kodály-seura, ei pvm.) Tuolloin Szilvay ei osannut vielä suomea. Aluksi lasten vanhemmat tulivat mukaan soittotunneille ja käänsivät Szilvayn englanninkielisen puheen suomeksi. (Laasonen, 2024)

Vuonna 1976 Csaba Szilvay siirtyi myös opettamaan Itä-Helsingin musiikkiopistoon ja seuraavana vuonna veljekset kehittivät yhdessä Colourstrings-opetusmenetelmän, joka haluttiin suunnata nuorten lasten opetukseen. (Colourstrings, 2015) Szilvay oli ollut musiikkipedagogiikan edelläkävijän Zoltán Kodály'n oppilas ja Szilvay ymmärsi, kuinka tärkeää varhaisiän musiikkikasvatus oli. Szilvay on vaikuttanut merkittävästi suomalaiseen sekä ulkomaalaiseen viulupedagogiikkaan sekä musiikkikasvatukseen. Géza Szilvay oli Itä-Helsingin musiikkiopiston rehtorina vuosina 1984-2010. (Ruokonen, 2019) Hänelle myönnettiin myös professorin arvonimi vuonna 2009 (Viksten, 2009, s.6).

3.1 Colourstrings-metodi

Colourstrings-menetelmä pohjautuu Kodály'n ajatuksiin varhaiskasvatuksesta (Ruokonen, 2019). Colourstrings sisältää moniaistillista oppimista. Menetelmän on tarkoitus olla kokonaisvaltainen paketti, jonka avulla kehitetään soittotekniikkaa, sisäistä korvaa, musiikillista ymmärrystä sekä tulkintaa. Nuottien lukeminen sekä niiden kirjoittaminen on soittamisen ohella mukana heti alusta. (Colourstrings, 2015)

Szilvay keräsi suuren määrän kansanmusiikkia sekä lastenlauluja opetusmateriaaliksi. Menetelmään valikoituivat opetusmateriaalia palvelevat kappaleet. Laulaminen ja solmisointi ovat opetuksessa mukana ja niiden on tarkoitus aktivoita oppilasta kuuntelemaan. (Viksten, 2009, s.7) Colourstringsissä hyödynnetään Guido-Glover-Curwen-Kodály'n kehittämää relatiivista solmisaatiota. Ennen soittamista kappale tulisi laulaa sanoilla, rytmitavuilla tai solmisoida. (Szilvay, 2018, s.8-9)

Relatiivisen solmisaation ideana on, että musiikillinen korva harjaantuu, intonaatio paranee, transponoiminen helpottuu ja motorinen tekniikka kehittyy (Ruokonen, 2019). Pohjola (2009) mukaan liikkuva do auttaa lapsia hahmottamaan sävelten väliset etäisyydet eri tavalla kuin absoluuttisten sävelnimien käyttäminen. Absoluuttisia sävelnimiä ryhdytään käyttämään vasta myöhemmin. Szilvaysta transponoiminen on myös hyödyllinen tapa kehittää sisäistä kuuloa. Kun kappaletta transponoidaan, ne soitetaan joko ulkoa tai visuaalisesta nuottikuvasta, koska Szilvaysta transponoiminen häiritsisi muutoin nuotinluvun opettelua. Rytmejä on tarkoitus lukea ja taputtaa. Kappaleita voi myös laulaa rytmitavuilla. (Pohjola, 2009, s.12-13)

Nuottiviivaston lukemista ei aloiteta suoraan viiden viivan nuottikirjoitusjärjestelmästä. Ensin käytetään yhden viivaston järjestelmään, jonka jälkeen edetään kahteen viivastoon ja sitten vasta siirrytään viiden viivaston järjestelmään. (Pohjola, 2009, s.11) Colourstrings-metodissa käytetään värejä ja visuaalisuutta, jolloin opettavien asioiden omaksuminen on lapsille helpompaa ja samalla hauskaa. (Fennica Gehrman, ei pvm.) Esimerkiksi viulun kielillä on omat värit, joiden avulla havainnollistetaan äänen korkeutta (Pohjola, 2009, s.11). Värien ja kuvien avulla lapsen on helpompi hahmottaa esimerkiksi liikeratoja. Musiikin ja tekniikan olisi tarkoitus kulkea koko ajan yhdessä. Jokainen uusi asia opetellaan lyhyen kappaleen muodossa, eikä vain mekaanisena harjoitteena. (Viksten, 2009, s.7).

Colourstrings-menetelmää voi käyttää myös ryhmäopetuksessa. Colourstrings-menetelmää käytetään viulunopetuksen lisäksi sellon, alttoviulun ja kontrabasson opetuksessa. Menetelmää on kehitetty ja materiaalia löytyy myös pianolle (Colour Keys), huilulle (Colour Flute), klarinetille (Colourclarinet) sekä kitaralle (Guitar ABC). (Fennica Gehrman, ei pvm.) Metodista kiinnostuneille opettajille on tarjolla koulutusta, joka antaa perusteellisen pohjan Colourstrings-metodista (Colourstrings, 2015). 2010-luvun lopulla colourstrings-menetelmällä oli opetettu 23 maassa (Ruokonen, 2019).

4 Colour Flute -opetusmenetelmä

Tämä luku sisältää Jaana Laasonen asiantuntijahaastattelun muun aineiston ohessa. Halusin haastatella Laasosta, sillä hän on toinen Colour Flute -opetusmenetelmän kehittäjästä. Otin häneen yhteyttä ja hän sanoi tulevansa mielellään haastateltavaksi. Haastattelu äänitettiin ja myöhemmin litteroitiin.

4.1 Jaana Laasonen – Colour Flute -opetusmenetelmän luoja

Jaana Laasonen (2024) kertoi opiskelleensa huilunsoittoa ja huilunsoiton opettajaksi Helsingin Konservatoriossa ja sen jälkeen Unkarissa Liszt-Akatemiassa. Hän oli kiinnostunut oppimisesta sekä opettamisesta. Hänen mukaansa opettaminen on loppujen lopuksi vaativaa, koska sitä kohtaan pitää olla intohimoa ja itse asiasta täytyy tietääkin aika paljon. Häntä pyydettiin Itä-Helsingin musiikkiopistoon huilunsoiton opettajaksi vuonna 1987. Hän oli hyvin vaikuttunut Géza Szilvayn luomasta Colourstrings-opetusmenetelmästä. Hän oli esimerkiksi nähnyt, mitä Szilvayn ohjaama Helsingin Juniorijouset orkesteri teki ja häntä alkoi kiinnostaa, kuinka hän voisi kehittää huilunsoiton opetusta. (Laasonen, 2024)

Unkarissa ollessaan Laasonen oli ollut auttamassa paikallista kolmannen luokan lapsikuoroa, joka oli tulossa Suomeen vierailulle. Laasonen oli opettamassa heille suomalaista kansanmusiikkia. Lapset olivat musiikkiluokalla, johon halukkaat olivat saaneet ilmoittautua ja jokaisen koulupäivän päätteeksi heidän opetuksensa kuului lauluhetki. Opettaja käytti relatiivista solmisaatiota ja mainitsi Laasoselle, että ensimmäisellä luokalla ryhmässä oli lapsia, joiden oli todella vaikea löytää oikeita säveliä. Silloin Laasonen huomasi, miten relatiivinen solmisaatio voi tukea musiikin oppimista. Kehitys oli valtava, kun kolmannella luokalla samat lapset pystyivät laulamaan 3-4-äänisiä lauluja puhtaasti. Lapsille tarjottiin jatkuvasti onnistumisen elämyksiä, kun eteneminen tapahtui asteittain. (Laasonen, 2024)

Suomeen palattuaan Laasonen ryhtyi opettamaan 6-7-vuotiaita oppilaita, vaikka oli tapana, että huilun soittaminen saatettiin aloittaa vasta 10-15-vuotiaana. Hänen mukaansa siihen aikaan aloitteleville huilisteille oli huonosti materiaalia tarjolla. Huilukoulut eivät hänen mielestään palvelleet pieniä lapsia, koska ne etenivät liian nopeasti eivätkä lapset tuntuneet ymmärtävän syvemmin musiikkia, jota he soittivat. Hän halusi, että soittaminen ei olisi vain matkimista vaan soittajan pitäisi ymmärtää, mitä hän soittaa. Laasonen perehtyi tarkemmin Kodály'n ajatuksiin musiikinopetuksesta. (Laasonen, 2024)

Laasonen ryhtyi kehittämään huilunsoittoon suunniteltua Colour Flute -opetusmenetelmää, jonka perusta on Zoltán Kodály'n filosofiassa ja osin myös Colourstrings-menetelmässä. Laasonen mukaan Colour Flute on holistinen menetelmä, jonka tarkoituksena on tukea lapsen yleistä muusikkoutta. ”Perusajatus olisi muodostaa ihmisille elämänmittaisia suhteita musiikkiin”. Laasonen pyrki siihen, että opetusmenetelmän materiaali olisi helposti ymmärrettävää, loogista ja sen avulla voisi kehittää teknistä osaamista sekä musiikillista ymmärrystä. (Laasonen, 2024)

4.2 Colour Flute -opetusmenetelmän hyödyntäminen opetuksessa

Colour Flute -opetusmenetelmään kuuluu menetelmän A- ja B-kirjan lisäksi opettajien Colour Flute A- ja B-kurssi. Laasonen (2024) painottaa, että kursseilla käydään esimerkiksi läpi erilaisia leikkejä, hengitys- ja mielikuvaharjoitteita sekä koordinaatioharjoituksia, joita materiaaliin ei ole sisällytetty. Jos Colour Flute -opetusmenetelmää haluaa käyttää niin Colour Flute -kurssit ovat oiva apu menetelmän materiaalin ja harjoitteiden käyttöön ja ovat siksi suositeltavia. Osa opettajista on saattanut käydä kurssilla jopa 3-4 kertaa, jonka vuoksi joka kursseille yritetään sisällyttää aina myös jotakin uutta. Laasonen mukaan kurssien tarkoituksena on, että kaikilla olisi jotakin uutta kotiin vietävää eli asioita, joita kurssilaiset voivat hyödyntää omilla tunteillaan. Laasonen kertoo, että ”en oikein usko sellaiseen kurssin pitoon, jossa kurssinpitäjät voivat ruveta sanelemaan ihmisille, miten heidän pitäisi opettaa, koska jokainen on oman työnsä asiantuntija”. Laasonen haluaa jakaa ideoita ja työkaluja, joista tunteilla voi olla

hyötyä ja opettajat voivat käyttää niitä omassa opetuksessaan. ”Tämä ei ole sellainen menetelmä, johon ei saa tuoda omia ajatuksiaan”. (Laasonen, 2024)

Laasonen (2024) mukaan Colour Flute -menetelmän hyödyntäminen opetuksessa on helppoa, jos opettajilla on innostusta ja muusikon taustaa. Laasonen toteaa, että materiaalia voi käyttää myös ilman relatiivista solmisaatiota. Hän kuitenkin painottaa, että solmisaatiosta on suuri hyöty. Laasonella on kollegoja, jotka ovat ensin käyneet kurssit ja ruvenneet harjoittelemaan sen jälkeen itse. Jotkut ovat esimerkiksi pari viikkoa aikaisemmin opetelleet tietyt asiat, jonka jälkeen ne on opetettu lapsille. ”En ole itsekään lapsena käyttänyt tätä menetelmää, joten on se täysin mahdollista oppia aikuisena”, Laasonen muistuttaa. Nykyään hän miettii, kuinka on voinut opettaa ilman solmisaatiota. Laasonen sanoo hyödyntävänsä tunneillaan muitakin materiaaleja, mutta Color Flute -materiaali toimii eräänlaisena punaisena lankana. (Laasonen, 2024)

Laasonen (2024) mukaan Colour Flute -opetusmenetelmä on käytössä Itä-Helsingin musiikkiopistossa, mutta muutamia käyttäjiä löytyy myös Lohjalta, Pohjanmaalta sekä Tampereelta. Opetusmenetelmä on saanut pientä jalansijaa myös ulkomailla ja on käytössä Färseillä ja Virossa. (Laasonen, 2024)

4.2.1 Relatiivisen solmisaation hyödyntäminen

Laasonen (2024) kertoo, että relatiivinen solmisaatio auttaa lapsia ymmärtämään tonaalista musiikkia ja se tukee hyvää intonaatiota, koska se kehittää myös sisäistä korvaa. Myös korvakuulolta soittaminen, ulkoa soittaminen sekä nuottien kirjoittaminen on sujuvampaa. Jotta lasten on helpompi ymmärtää relatiivista solmisaatiota, Laasonen hyödyntää solmisaation käsimerkkejä. Käsimerkit toimivat toisena nuotinlukutapana, koska myös niiden avulla voi opettaa sekä soittaa. Käsimerkit tukevat myös sisäistä korvaa. Opettaja voi esimerkiksi viittoja kappaleen käsimerkein ja lasten tulee sanoa, mikä kappale oli kyseessä. Kyseisessä harjoituksessa ei lauleta tai soiteta vaan oppilaiden tulisi kuulla kappale sisäisen kuulon avulla. (Laasonen, 2024)

Aluksi Laasonen ei käytä lasten kanssa sävelten nimiä (ABC) vaan relatiivisia sävelnimiä (do, re, mi). Sävelten absoluuttisiin nimiin siirrytään yleensä vasta oppilaan toisena vuonna, aikaisintaan ensimmäisen vuoden lopulla. Laasonen käyttää esimerkkinä vertauskuvaa, että absoluuttiset nimet ovat taloja, jotka eivät koskaan vaihda paikkaa ja relatiiviset sävelnimet ovat ihmisiä, jotka voivat muuttaa talosta toiseen. Laasonen kertoo käyttävänsä vanhempien oppilaiden kanssa molempia nimityksiä sävelistä. Relatiivisen solmisaation pariin palataan aina välillä, jotta ne eivät unohdu. (Laasonen, 2024)

Aluksi myös soinnuista käytetään relatiivisen solmisaation sävelnimiä. Esimerkiksi do-kolmisointu tarkoittaa duurisävellajin ensimmäistä astetta eli toonikaa ja fa-kolmisointu viittaisi neljänteen asteeseen eli subdominanttiin. Vasta myöhemmin oppilaiden kanssa ruvetaan puhumaan asteista. Laasonen pitää sointujen ymmärtämistä tärkeänä sillä se vaikuttaa myös intonaatioon. Jotta pystyy soittamaan vireessä, täytyy kuulla soinnusta, mitä säveltä itse soittaa. Jos soittaa esimerkiksi soinnun terssiä, pitää sitä korjata ylös tai alas riippuen soinnusta. (Laasonen, 2024)

Laasonen kertoo, että laulaminen on ehkä luontaisin keino opetella ilmaisua, minkä avulla ilmaisua voi saada liitettyä myös soittoon. Käytössä on myös runsaasti adjektiiveja tai kuvia, joiden avulla yritetään saada musiikkiin ilmaisua. (Laasonen, 2024)

4.3 Colour Flute -materiaali

Materiaalin kehittäminen lähti siitä, että Laasonen ryhtyi Gézan Szilvayn rohkaisevana keräämään lastenlauluja. Laasonen sai rinnalleen kollegansa Riikka Rahivaara-Tarkan. Materiaalin tuli olla lapsille hauskaa, mielenkiintoista ja sen pitäisi sisältää sadunomaisuutta, unohtamatta laatua. Laasonen mukaan materiaalin tarkoituksena on olla sellainen, että lapset pystyvät soittamaan kaiken. Lapset saavat kokea oivaltamisen iloa, kun he ymmärtävät ja löytävät asioita

itse. Silloin lapset ja nuoret motivoituvat musiikista ja soittamisesta paljon enemmän. Myös musiikinteoreettisia asioita käsitellään soittotunneilla. Laasonen lausahtaa, että ”Teoria on musiikkia ja musiikki on teoriaa.” (Laasonen, 2024)

Laasonen ja Rahivaara-Tarkka päättivät, että kirjoihin tulisi mahdollisimman vähän kirjoitettua tekstiä, koska se Laasonen mukaan häiritsee lasten nuotinlukua. Erilaiset ohjeet ja jopa tempomerkinnät päätettiin jättää pois. Kaikki varsinainen informaatio on laitettu opettajan oppaaseen, joka on suunnattu opettajille ja vanhemmille. Kaikkea ei ole laitettu myöskään kirjoitettuun muotoon, kuten koordinaatioharjoituksia, jotka opetellaan kurssilla. (Laasonen, 2024) Pieni osa Colour Flute A-kirjan kappaleiden nimistä löytyy opeoppaasta. ”Sanoihin liittyvät hauskat tarinat pitävät mielenkiintoa yllä” (Laasonen ja Rahivaara-Tarkka, 2009/2014, s.4). Alunperin kirjaan haluttiin sisällyttää laulujen sanat, mutta ne piti valitettavasti jättää pois lopullisesta versiosta (Laasonen, 2024). Opettajan oppaassa on maininta, että tietyt Colour Flute -materiaalin kappaleet ovat Géza Szilvayn tekemistä Lauluviikari- ja Rytmiviikari-lastenlaulukirjoista. Kyseisten kappaleiden sanat on mahdollista löytää Szilvayn kyseisistä kirjoista. (Laasonen ja Rahivaara-Tarkka, 2009/2014, s.23)

Visuaalisesti Laasonen ja Rahivaara-Tarkka halusivat sivuista mahdollisimman pelkistettyjä, joten sivulla voi olla kuva sekä nuotteja, mutta kuvat eivät ole koskaan nuottien päällä niin kuin joissakin huilukouluissa. Laasonen kertoo, että kirjojen kuvitus on tehty niin, että kuvat tukevat kappaleen tarinaa tai sitten ne havainnollistavat jotakin harjoiteltavaa asiaa. (Laasonen 2024) Kuvien avulla lapsen on helpompi omaksua opeteltavat asiat (Laasonen ja Rahivaara-Tarkka, 2009/2014, s.4). Laasonen mainitsee, että kirjoihin on esimerkiksi luotu hahmo, joka näyttää, kuinka lapset voivat piirtää esimerkiksi tauon. Hahmo saattaa myös kuvien avulla havainnollistaa erilaisia asioita kuten kohotahdin tai da capon. (Laasonen, 2024)

Laasonen mukaan Color Flute -materiaalia voi hyödyntää ryhmä- sekä yksilö-opetuksessa. Hän toteaa, että ryhmäopetukseen se sopii erinomaisesti siksi, että monia asioita on hausempi tehdä ryhmässä. Laasonen kertoo, ettei laita

ihan pieniä lapsia esiintymään yksin. Kaikki menevät lavalle ryhmänä ja rivissä jokainen saa vuorollaan soittaa oman lyhyen soolonsa. Tärkeää on, että lapsilla on se tunne, että me olemme me eikä minä olen vain minä, Laasonen sanoo. (Laasonen, 2024) Hoken (2019) mukaan lapsien olisi suositeltavaa soittaa ryhmässä alusta asti. Intonaatiota sekä äänen laatua voi harjoitella soittamalla vuoroissa, kaanonina ja avosointuina. Lasten sisäinen kuulo kehittyy tarkemmaksi ja he pystyvät soittamaan vaikeampaa ohjelmistoa puhtaasti. Yhdessä soittaminen kehittää myös sosiaalisia taitoja. (Hoke, 2019).

Materiaalin kappaleet ovat lyhyitä, jotta ne on helppo hahmottaa ja lapset jaksavat myös soittaa ne. Tällöin kappaleet on myös helppo soittaa ulkoa. (Laasonen, 2024) Colour Flute -kirjoissa kansanmusiikki on tärkeässä roolissa. Ideana on, että kappaleet olisivat lapsille jo valmiiksi tuttuja, jolloin oppiminen on nopeampaa (Hoke, 2019). A-kirjan kappaleiden ambitus eli ääniala ei ole aluksi liian iso, koska muutoin intonaatio kärsii. Laasonen mukaan on parempi soittaa 5-sävelikköä useammasta kohdasta, kuin soittaa yli oktaavin, jolloin intonaatio ei nuorilla soittajilla säily (Laasonen, 2024). Vaikka kappaleet ovat lyhyitä, ne voivat silti Laasonen mukaan sisältää paljon erilaisia musiikillisia asioita, kuten uusia rytmejä. Laasonen on sitä mieltä, että materiaali etenee loogisessa järjestyksessä. Uudet asiat opetellaan ensin teoriassa, jonka jälkeen ne on sisällytetty kappaleisiin. Uuden asian ei ole tarkoitus tulla lapselle yllätyksenä kesken kappaleen. (Laasonen, 2024) Kaikki A-kirjassa olevat stemmat on rakennettu niin, että lapsi pystyy soittamaan sekä laulamaan ne. Toiset äänet on pyritty tekemään niin, etteivät ne sisällä jatkuvia terssi- ja seksti-intervalleja, koska lasten on haastavaa soittaa niitä puhtaasti. A-kirja ei sisällä myöskään modulaatioita tai kromaattisia muunnesäveliä. (Laasonen ja Rahivaara-Tarkka, 2009/2014, s.6)

Oman kokemukseni mukaan Colour Flute A -kirja sisältää jonkin verran kaanoneita ja kirjaan on merkitty, jos tietty kappale toimii kaanonina. Vaikka materiaalin kappaleita kannustetaan laulamaan, kaanoneista ei ole mainintaa, kuuluisiko niitä myös laulaa vai onko niitä tarkoitus ainoastaan soittaa. Tutkija Mike Posne-

rin mukaan (Levitin, 2006/2010) alle 8-vuotiaiden on haastava laulaa kaano-neita, koska aivojen on vaikea suodattaa ylimääräisiä ja häiritseviä ärsykeitä. Huomio on helppo kiinnittää yhteen asiaan, mutta monen asian samanaikainen huomioiminen on hankalaa. Lapsi siis kokee äänten ”aistiryöpyn”. Lapsi yrittää seurata omaa ryhmäänsä ja kohtaa, jota pitäisi laulaa, mutta sekoaa kuullesaan toisen ryhmän. Huomio- ja keskittymiskykyä kehittävät harjoitteet voivat kuitenkin edistää kehitysvaihetta, jolloin yhteen ärsykkeeseen keskittyminen on helpompaa muista häiriötekijöistä huolimatta. (Levitin, 2006/2010, s. 226-228)

Colour Flute A -kirjassa käytetään myös värejä. Niiden ei ole tarkoitus olla vain tuomassa hauskuutta nuotinlukuun vaan ne tukevat lapsen oppimista. Kun Laasonen ryhtyi käyttämään relatiivista solmisaatiota, ongelmana oli se, etteivät lapset tuntuneet ymmärtävän, että kun vaihdetaan do:ta niin samalla sormituk-sella onkin eri nimi. Laasonen ja Rahivaara-Tarkka keksivät yhdistää sävellajei-hin värit, jolloin jokainen duuri ja sen rinnakkainen sävellaji saivat oman värin. Lapsien oli helpompi hahmottaa liikkuva do värien avulla, jolloin ongelma katosi. Värit otettiin vanhasta spektrijärjestelmästä, jossa kaikilla sävelillä on oma väri, esimerkiksi c-sävel on punainen, d oranssi ja f vaaleanvihreä. Materiaalissa siis C-duuri ja a-molli ovat kumpikin punaisia. A-kirjassa käydään läpi C-, F, G, D ja B-duurit sekä niiden rinnakkaiset luonnolliset mollisävellajit. B-kirjassa ryhdy-tään lukemaan mustia nuotteja. (Laasonen, 2024) Vaikka nuotit eivät ole enää värillisiä kappaleen sävellaji on merkitty samalla värillä kuin A-kirjassa. Laaso-nen kertoo, että B-kirjan kappaleet ovat keskenään erityyppisiä eivätkä ne mo-duloi kesken kappaleen toiseen sävellajiin. B-kirja etenee A-, E-, Es- ja As-duu-reihin ja niiden rinnakkaisiin harmoonisiin sekä melodisiin molleihin sekä penta-tonisiin asteikkoihin ja moodeihin. (Laasonen, 2024)

Opittuihin kappaleisiin on Laasonen mukaan tarkoitus palata myöhemmin uu-destaan. Lapset saavat onnistumisen kokemusta, kun he huomaavat, että kap-pale, jota ei ole pitkään aikaan soitettu, onkin helppo soittaa. Samalla lapsille voi opettaa myös uutta. Laasonen kysyy oppilailtaan, miten he voisivat haastaa itseään, kun soitetaan materiaalia, joka on jo tuttua. Lapset saattavat ehdottaa,

että soitetaan nopeammin, keksitään kaaria tai lisätään vaikka nyansseja. (Laasonen, 2024)

Laasonen mukaan materiaalissa ei ole mitään tiettyä osa-aluetta, joka vasta-al-kajien olisi vaikea ymmärtää. Kaikilla on hyvin erilaisia haasteita riippumatta opetusmenetelmästä. Laasonen sanoo, että yleensä 5-7-vuotiailla lapsilla on haasteita pienten liikkeiden hallinnassa ja huilun soittaminen on pelkästään hie-nomotoriikkaa. Osa lapsista on tuolloin vielä hyvinkin isomotorisessa kehitysvai-heessa, jolloin isot liikkeet ovat helppoja. Siksi sormia opetellaan tuntemaan myös ilman huilua tekemällä erilaisia sormiharjoituksia. Aluksi sormia voi kat-soa, mutta kun harjoitteet alkavat sujua, katse käännetään muualle. (Laasonen, 2024)

4.3.1 Rytmittävät ja symbolit

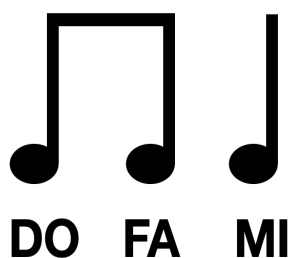
Laasonen (2024) mukaan kaikki Colour Flute -materiaalissa olevat rytmisymbolit on lainattu Géza Szilvaylta. Rytmisymboleihin, joita opetuksessa hyödynnetään, on yhdistetty fyysinen liike. Neljäsosalla on esimerkiksi eri liike kuin kahdeksas-osalla. Pidemmällä nuotilla on isompi ja hitaampi liike. Kokonuotilla ei ole lii-kettä, koska se on aika harvinainen lastenmusiikissa, mutta lasten pitää silti tie-tää, mikä kokonuotti on, Laasonen toteaa. Colour Flute -opetusmenetelmässä hyödynnetään myös tititointia. (Laasonen, 2024)

Perinteisestä musiikin kirjoituksesta poiketen A-kirjassa etumerkintää fis ei lai-teta materiaalin alussa oikealle paikalle ylimmälle viivalle vaan se laitetaan ok-taavia alemmas. Laasonen kertoo, että lapset eivät soita aluksi niin korkealta, joten se on siirretty sille korkeudella, josta he soittavat. Kun päästään soitta-maan koko asteikko, fis siirretään materiaalissa oikealle paikalleen. (Laasonen, 2024) Modulaatioita tai tilapäisiä etumerkkejä ei esiinny ollenkaan A-kirjassa, koska lasten tulisi pystyä laulamaan sekä ymmärtämään opeteltavaa musiikkia. Tarkoituksena on, että oppilaat soittaisivat kappaleita myös paljon ulkoa. Tär-keää olisi, että ulkoa soitetaan alusta asti. (Hoke, 2019).

A-kirjassa ei käytetä myöskään aluksi ollenkaan G-avainta. Se esitellään vasta, kun asteikko on kokonainen. Ennen sitä käytetään do- ja la-avaimia, jotka näyttävät perussävelen paikan. Avain vaihtaa paikkaa riippuen duurista tai mollista. (Laasonen, 2024) G-avain esitellään vasta A-kirjan lopussa. Materiaalissa myös tahtiosoituksella on oma merkintätapansa. Jos tahtiosoitus olisi esimerkiksi neljä neljäsosaa, alemman numeron tilalla on neljäsosanuotin rytmisymboli. Vasta B-kirjassa käytetään normaalisti merkittyä tahtiosoitusta .

4.3.2 Transponointi ja säveltäminen

Laasonen kertoo, että tonaalista musiikkia voi lasten kanssa kirjoittaa nopeasti relatiivisista solmisaatiota hyödyntämällä. Rytmit kirjoitetaan ensin ja niiden alle merkitään relatiiviset sävelnimet. Se auttaa alkuun omien kappaleiden kanssa ja samaa kirjoitustapaa voi hyödyntää myös esimerkiksi säveltämisessä. Laasonen mukaan kirjoitustapa ei ole yhtä vaivalloinen, kuin sävelten kirjoittaminen suoraan nuottiviivastolle. (Laasonen, 2024) Seuraavassa kuvassa (ks. Kuva 2) on yhdistettynä rytmi ja relatiiviset sävelnimet.

Kuva 2. Rytmii ja relatiiviset sävelnimet yhdistettynä.

Laasonen kannustaakin oppilaitaan myös nauhoittamaan itse keksittyjä kappaleita esimerkiksi puhelimelle, jonka jälkeen ne kirjoitetaan ylös. Jos nuottien kirjoittaminen on oppilaasta hankalaa, voi se helposti vaikuttaa innostumisen loppahtamisena. Kun rytmien alle kirjoitetaan relatiiviset sävelnimet, ne voidaan soittaa mistä sävellajista vaan. Jos sävellajia pitäisi jostakin syystä vaihtaa, nuottiviivastolle laitettut sävelet pitäisi kirjoittaa uudestaan. (Laasonen, 2024) Yksinkertaisen melodian transponointi on vaivatonta, kun lapset oivaltavat nuottien

väliset matkat. Intervallien ymmärrys edistää myös improvisointia. (Hoke, 2019) Oman kokemukseni mukaan materiaalin avulla voi harjoitella myös sävelten kirjoittamista nuottiviivastolle, koska oppikirjoihin on jätetty tyhjiä sivuja, joissa on nuottiviivastoja. Esimerkiksi omia kappaleita voi kirjoittaa suoraan kirjaan.

4.3.3 Nuotinluvun opettelu

Colourstrings-viulukoulusta poiketen Colour Flute A -kirjassa aloitetaan heti viiden viivan viivastolla (Fennica Gehrman, ei pvm.). Laasosen mukaan nuotteihin voi tutustua monella tavalla. Nuotteihin voi perehtyä relatiivisen solmisaation käsimerkkejä näyttämällä, esimerkiksi opettajan näyttämänä käsimerkeistä voi myös soittaa. Kappaletta voi kuunnella tai säveliä voi pelkästään sormittaa huilulla. (Laasonen, 2024) Ennen kuin kappaletta ryhdytään soittamaan, kannattaa kappale myös laulaa relatiivisen solmisaation sävelnimillä, rytmitavuilla tai sanoilla. Lapsi saa näin käsityksen kappaleen luonteesta ja luontevista hengityspaikoista. Kirjassa soittaminen aloitetaan muutaman sävelen kappaleista ja vähitellen edetään pentakordeihin ja kokonaisiin duureihin ja luonnollisiin molleihin. (Laasonen ja Rahivaara-Tarkka, 2009/2014, s.4)

Karjalaisen (2015) mukaan uutta kappaletta soitettaessa tai laulaessa, on paljon hyötyä, kun osaa solmisoida, jolloin kuulee mielessään etukäteen sen, mitä on kohta esittämässä. Intervalleja on eri suuruisia, joten oikeiden suhteiden opettaminen heti alussa on tärkeää, jotta säästyään monelta ongelmalta. Jokaisen soittajan sekä laulajan tulisi pystyä laulamaan asteikot sekä lyhyet sävelmät ilman, että säveltaso muuttuu kesken kaiken. Se kehittää myös sisäistä kuuloa, joka on taito, jonka avulla voi tuottaa vireessä olevia intervaleja ja sointuja. (Karjalainen, 2015, s. 25)

5 Käyttäjäkokeuskysely

Halusin selvittää, mitä mieltä Colour Flute -opetusmenetelmää hyödyntävät opettajat ovat Colour Flute -materiaalista. Rajasin käyttäjäkokeuskyselyn (ks. Liite 2) pelkästään materiaaliin, koska koin ongelmalliseksi tulosten kannalta

sen, että jokaisella Colour Flute -kurssilla on hieman eri sisältö. Ajattelin, että opinnäytetyöni lukijankin on mahdollista tarkastella materiaalia, koska se on ostettavissa tai lainattavissa kirjastosta. Lähetin kyselyn kuudelle opettajalle, kaikille joiden tiesin varmasti hyödyntävän Colour Flute -opetusmenetelmää.

Kysyin, kuinka pitkään vastaajat ovat toimineet huilunsoiton opettajina ja ovatko he käyneet A- sekä B-kurssin. Halusin myös varmistaa, onko heillä ollut kokemusta Colour Flute -opetusmenetelmästä jo ennen kuin he ovat ryhtyneet opettajiksi. Jotkuthan ovat voineet aloittaa menetelmän käytön jo lapsena oppilaina ja toiset ovat tutustuneet siihen vasta, kun ovat jo toimineet huilunsoitonopettajina. Kysyin myös, kuinka pitkään he ovat opettaneet Colour Flute -menetelmää käyttäen, koska kokemuksella on aina merkitystä. Halusin myös selvittää, käyttävätkö opettajat materiaalia yksilö- vai ryhmäopetuksessa tai ehkä molemmissa.

Tarkoitus oli saada selville, kokevatko opettajat, että materiaali tukee opettamista ja oppilaan oppimista. Tein materiaalista erilaisia väittämiä. Mikäli opettaja oli samaa mieltä kuin väittäjä, hän merkitsi ruutuun rastin, jos ei niin ruutu jäi tyhjäksi. Sisällytin kyselyyn myös muutaman kohdan, joihin opettajat saivat vapaasti kirjoittaa ajatuksiaan. Ajattelin, että jos olisin jättänyt jotakin merkittävää pois väittämistä, tässä kohdassa opettajilla olisi mahdollisuus kertoa, miten muuten he käyttävät materiaalia. Halusin myös kysyä, oliko materiaalissa osia, joita opettajat eivät käytä sekä perustelut käyttämättä jättämiselle. Olin sitä mieltä, että opettajat, jotka käyttävät jatkuvasti Colour Flute -materiaalia, olisivat parhaita vastaamaan näihin kysymyksiin. Kysyin myös, kaipasivatko opettajat materiaaliin jotakin lisää.

5.1 Tulokset

Tutkimuksen yksi tavoite oli saada selville, kuinka Colour Flute -opetusmenetelmää käyttävät opettajat hyödyntävät materiaalia opetuksessaan ja kuinka he kokevat materiaalin tukevan oppilaan musiikillista kasvua. Tulon siihen tulok-

seen, että Colour Flute -menetelmää käyttävillä opettajilla on kokonaiskuva opetusmenetelmästä ja he pystyisivät parhaiten antamaan vastauksia materiaalin hyvistä ja huonoista puolista. Colour Flute -opetusmenetelmän käyttäjiä ei ole monta ja siitä syystä käsittelen aineistoani yhtenä ryhmänä, jotta yksittäisiä vastaajia ei pysty erottelemaan heidän henkilösuojansa varmistamiseksi. Sen vuoksi en voi käsitellä kysymystä, kuinka moni oli oppinut huilunsoittoa Colour Flute -materiaalin avulla ennen kuin oli toiminut opettajana. Otanta oli jo alun perin valitettavan pieni, vastauksia sain vain kolme kappaletta. Vastausprosenttini oli siis 50%.

Kyselyyni (ks. Liite 2) vastanneet henkilöt olivat toimineet opettajina eri pituisia aikoja. Vähiten opettanut oli toiminut opettajan tehtävissä ja hyödyntänyt Colour Flute -opetusmenetelmää opetuksessaan vähintään kaksi vuotta ja pisimpään opettanut yli 15 vuotta. Kyselyyn en laittanut korkeampaa lukua kuin ”yli 15”, joten on mahdollista, että opettajan työtä on tehty pidempäänkin. Suurin osa vastanneista opettaa sekä ryhmiä että yksilöoppilaita. Kaikki vastaajista olivat käyneet Colour Flute A -kurssin. Suurin osa oli käynyt myös B-kurssin, mutta kaikki eivät.

Kaikki vastaajat pitivät materiaalia lapsilähtöisenä ja helposti ymmärrettävänä. Kansansävelmät ja -laulut, rytmitavut, relatiivinen solmisaatio, solmisaati-onimien käsimerkit sekä värien yhdistäminen asteikkoihin koettiin hyödyllisiksi. Opettajat olivat yhtä mieltä siitä, että materiaali tukee transponoinnin oppimista, sisäisen kuulon kehitystä ja intonaatiota. Hajontaa opettajien vastauksissa oli ryhmäsoittoon ja improvisaatioon liittyen. Materiaali ei yhden opettajan mukaan tukenut ryhmäsoittoa ja materiaalia ei ollut helppo opettaa. Toisen mukaan se ei tukenut oppilaan improvisaatiota.

Kysyin myös, miten muuten he hyödyntävät Colour Flute -materiaalia, jotta opettajilla olisi myös mahdollisuus kertoa vapaasti itse ajatuksistaan. Kaanonissa soitettavat melodiat sekä kaksiaäniset kappaleet todettiin käteviksi ryhmäopetuksessa. Colour Flute -kirjan kappaleita kerrottiin hyödynnettävän myös

muiden menetelmien rinnalla. Kirjaa saatettiin joskus käydä eteenpäin eri järjestyksessä riippuen jokaisen oppilaan tarpeista. A-kirjan opettajan opas sai kehuja kätevistä vinkeistä (B-kirjalla ei ole opettajan opasta), kuinka voi opettaa erilaisia asioita. Säveltäminen relatiivisilla sävelnimillä koettiin helpommaksi, kuin viivastolle kirjoittaminen, varsinkin jos oppilas osasi vasta 3-4 ääntä. Uusien asioiden yhteydessä, kuten uuden sävellajin opettelussa palattiin kirjan jo soitettuihin kappaleisiin uudestaan, koska uuden asteikon ymmärtäminen oli helpompaa tutun materiaalin kautta.

Olin kiinnostunut siitä, onko materiaalissa osa-alueita, joita opettajat eivät käytä. Halusin myös tietää, miksi. Yksi opettaja koki, että materiaalissa ei ollut osa-alueita, joita hän jättäisi opetuksessaan käyttämättä. Toisen opettajan mielestä ylääänten opettelu A-kirjasta tuttujen kappaleiden avulla ei tuntunut B-kirjaa soittaessa oppilaista enää yhtä innostavalta. Vastaaja koki, että oppilaat kaipaavat vaihtelua, vaikka kirja sitä hänen mukaansa tarjosikin. Colour Flute B -kirja oli jäänyt vähemmälle käytölle, koska kun siirryttäisiin A-kirjasta B-kirjaan on oppilaiden kanssa siirrytty huilukokoelmiin sekä etydeihin. Opettaja koki, että ei halua kuormittaa oppilasta monella erilaisella laajemman sisällön materiaalilla, jolloin myös iso osa monesta materiaalista jäisi käymättä läpi. Ongelmalliseksi koettiin myös oppilaan tunnin pituus. Jos tunti kesti vain 30 minuuttia, aika ei yksinkertaisesti riittäisi, jotta kaikkia kehorytmi- ja laululeikkejä ehdittäisiin tunnilla käydä. Samasta syystä myös improvisaatiolle jäi vähemmän aikaa varsinkin, jos sitä ei kokenut kovin vahvaksi osaamisalueekseen. Jos opetukseen ei kuulunut ollenkaan ryhmäopetusta, jäivät ryhmäleikit luonnollisesti pois opetuksesta.

Lopuksi halusin kysyä, kokivatko opettajat tarvitsevansa materiaaliin jotakin vielä lisää. Yhden opettajan mielestä kyseiseen materiaaliin ei tarvinnut mitään lisää. A-kirja havainnollistaa monta asiaa kuvien avulla, joten kuvia toivottiin esimerkiksi soittoasennosta, käsien asennosta ja oikeanlaisesta huulien asennosta. Opettajan materiaalista niistä löytyy muutamia harjoituksia tekstin muodossa. Koettiin, että kuvat tukisivat lasten harjoittelua kotona, jos ne olisivat oppilaan materiaalissa. Kirjoihin toivottiin kappaleiden nimiä esimerkiksi kirjan

taakse. Tällöin kirjojen kuvat saisivat heidän mukaansa loogisemman merkityksen. Yksi opettaja toivoi myös sointumerkkejä materiaaliin. Hän totesi, että tekee sointumerkit itse. B-kirjalle toivottiin opettajan opasta, josta löytyisi kappaleiden taustatietoja ja ohjeita kappaleiden soittamiseen. Pelkästään kurssilla saadun kirjoihin liittyvän oheistiedon koettiin unohtuvan, kun ei ollut mitään kirjalista, josta tiedon voisi halutessaan tarkistaa.

Kysyin opettajilta, kuinka pitkään he ovat olleet opettajina ja kuinka pitkään he ovat opettaneet Colour Flute -opetusmenetelmää käyttäen. Kysymysten asetelu ei kerro sitä, ovatko opettajat opettaneet Colour Flute -menetelmällä aikaisemmin ja vaihtaneet sen jälkeen johonkin toiseen menetelmään vai ovatko he vaihtaneet jostakin muusta menetelmästä Colour Flute -opetusmenetelmään. Lähetin kyselyn kaikille niille, joiden tiesin käyttävän Colour Flute -menetelmää huilunsoitonopetuksessa.

Vastaajista osa oli sitä mieltä, että materiaali ei tue improvisointia. A-kirjan opettajan oppaassa on hyvin lyhyet ohjeet improvisaation aloittamiseen Tuiki, Tuiki tähtönen -kappaleen avulla. Ohjeissa käsitellään rytmistä muuntelua. Rytmejä voi soittaa pisteellisiksi ja lapset voivat innostua tekemään lyhyitä kuvioita. Kappaleen voi soittaa myös valssina. (Laasonen ja Rahivaara-Tarkka, 2009/2014, s.24) Materiaali ei sisällä muita improvisaatioharjoituksia, joten improvisaation harjoittaminen jää opettajan vastuulle.

Yksi opettaja oli vastannut, ettei materiaalia ole helppo opettaa. Hän on voinut tarkoittaa sitä, että Colour Flute -opetusmenetelmään pitää perehtyä kunnolla eikä menetelmällä voi suoraan ryhtyä opettamaan. Esimerkiksi relatiivisen solmisaation opettelu vaatii aikaa, jos se ei ole ennestään tuttua. Pidän epätodennäköisenä sitä, että opettaja haluaisi käyttää materiaalia opetuksessaan, jonka hän kokee itselleen haasteelliseksi tai etäiseksi. Sellaisessa tapauksessa suurin osa varmasti etsisi itselleen uutta materiaalia, jonka avulla opetus on sujuvaa.

6 Pohdinta

Tavoitteeni oli selvittää, kuinka Colour Flute -opetusmenetelmä tukee aloittelevan huilunsoittajan musiikillista kehittymistä. Tarkoitukseni oli myös avata opetusmenetelmää, koska se ei ole monelle huilistille tuttu. Olen pyrkinyt olemaan työssäni mahdollisimman puolueeton, koska tunnen menetelmän etukäteen. Olen hyödyntänyt sitä omassa opettajuudessa, joten se asettaa se minut opetusmenetelmän kannattajaksi. Haluan painottaa, että opinnäytetyöni lukeminen ei anna valmiuksia Colour Flute -opetusmenetelmän käyttämiseen. Opetusmenetelmän käyttö ilman riittävää tietoa ei ole mielestäni järkevää, koska moni asia voi jäädä pintapuoliseksi ellei pois kokonaan.

Asiantuntijahaastattelu onnistui hyvin. Käsittelimme laajasti eri osa-alueita ja mielestäni haastateltavalla oli tilaa kertoa ajatuksistaan. Sen sijaan en ollut tyytyväinen tekemääni kyselyyni vaan minun olisi pitänyt suunnitella se perinpohjaisemmin. Päädyin tekemään kyselylomakkeen, koska kaikkien vastaajien oli mahdollista vastata kyselyyn silloin, kun se heille parhaiten sopi. Jälkikäteen mietittynä minun olisi ollut parempi jättää kysely tekemättä ja tehdä sen sijaan haastattelu. Tällöin olisin mahdollisesti saanut tarkempia vastauksia. Lopullinen vastaajien määrä oli pienempi kuin odotin.

Minun olisi pitänyt lisätä kyselyn väitteisiin kohta, johon opettajat olisivat voineet perustella vastauksensa. Arvailun varaa jäi nyt mielestäni liikaa. Esimerkiksi kyselyssäni oleva väite ”Colour Flute -opetusmenetelmän materiaali tukee yhteissoittoa”, oli huonosti muotoiltu. Tuloksien mukaan osan mielestä opetusmenetelmä ei tue yhteissoittoa. Saattaa olla niin, että vastaaja ei opeta lainkaan ryhmiä ja tällöin vaihtoehtoiksi ei jäisi kuin olla vastaamatta. Voi olla, että vastaamatta jättänyt opettaja opettaa myös ryhmiä ja oli sitä mieltä, ettei materiaali tue yhteissoittoa. Kyselyn väittämäosio oli epäonnistunut, koska en ollut pyytänyt perusteluja.

Opin paljon Colour Flute -opetusmenetelmän historiasta, josta minulla oli hyvin suurpiirteinen kuva. Oman pedagogisen osaamiseni kannalta ymmärrän syvemmin opetusmenetelmä ideoita ja miksi niitä käytetään. Olen käynyt läpi, mitä työkaluja opetusmenetelmän hyödyntää ja miten ne voivat auttaa oppilasta. Haastattelun, kyselyn ja lähteiden perusteella voin todeta Colour Flute -opetusmenetelmän tukevan laaja-alaisesti huilunsoiton alkeisoppilasta, kuten sisäisen kuulon kehittymistä, transponoinnin helpottumista ja intonaation tukemista.

Olen itse kokenut relatiivisen solmisaation todella hyödylliseksi, sillä voin kuulla mielessäni sävelten väliset intervallit ja pystyn kuulemaan, esimerkiksi nuotissa olevat tonaaliset melodiat ilman soitinta. Jos sävelet kuulee mielessään etukäteen, siitä on apua myös ulkoa soittamisessa, säveltämisessä ja improvisaatiossa. Kun intervallit on helppo erottaa, on kuultu tai mielessä oleva musiikki helpompi nuotintaa. Improvisoidessa ei tarvitse arvailla, miltä sävelet mahdollisesti kuulostavat ja onko tuotos sellainen, jonka sen haluaa olevan. Relatiivisen solmisaation hyödyntäminen instrumenttiopetuksessa vaatii sen, että opettaja opettelee uuden ”kielen” ellei relatiivinen solmisaatio ole ennestään tuttu. Olen pohtinut omassa opettajuudessaani, kannattaako minun hyödyntää esimerkiksi relatiivista solmisaatiota. Opinnäytetyön prosessi on tukenut sitä ajatusta, että ehdottomasti kannattaa. Itselläni relatiivisen solmisaation käyttö on hyvin automatisoitunutta. En aina välttämättä edes tiedosta käyttäväni sitä, jolloin en osaa arvostaa sen tuomia hyötyjä. Opinnäytetyöni on muistuttanut, kuinka laajasti eri osa-alueilla relatiivista solmisaatiota voi hyödyntää.

Haastattelin Laasosta ja tein kyselyn opettajille, jotka käyttävät opetustyössään jatkuvasti Colour Flute -opetusmenetelmää, joten kaikki puoltavat kyseistä menetelmää ainakin jossain määrin. Jos Colour Flute -menetelmää haluaa tutkia lisää kannattaisi huomioida myös ne, jotka tuntevat riittävästi menetelmää, mutta eivät ehkä käytä sitä. Jos Colour Flute -menetelmää haluaisi tutkia lisää, kannattaisi tehdä pitkittäistutkimus, johon myös lapset voisivat osallistua aktiivisesti. Uskon, että näin opetusmenetelmästä saisi tarkempia tutkimustuloksia.

Lähteet

Ahonen, K. (2004). Johdatus musiikin oppimiseen. Finn Lectura.

Colourstrings. (2015). Viitattu 1.3.2024. <https://www.colourstrings.fi>

Eösze, L. (1971). Zoltán Kodály: His life in pictures and documents. Corvina.

Fennica Gehrman. (ei pvm.) Colourstrings. Viitattu 1.3.2024. <https://fennicagehrman.fi/publications/colourstrings/>

Fennica Gehrman. (ei pvm.) Colour Flute. Viitattu 1.3.2024 <https://fennicagehrman.fi/publications/colour-flute/>

Hakkarainen, E. ja Hyytiäinen-Kesävuori, S. (1994). Musiikin luku- ja kirjoitustaito: metodinen opas – Unkarilaisen musiikinopetusmenetelmän suomalainen sovellutus. WSOY.

Hoke, A. (2019). Colour Flute: Finnish Flutist Jaana Laasonen's Method Inspired by the Kodály Concept. Viitattu 28.2.2023 <https://thefluteexaminer.com/colour-flute-finish-flutist-jaana-laasonens-method-inspired-by-the-kodaly-concept/>

Holma, J. (2015). Kodályyn jalanjäljillä: kokemuksia ja kontakteja Kecskemétin kaupungista [pro gradu – tutkielma, Itä-Suomen yliopisto]. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/14989/urn_nbn_fi_uef-20150301.pdf?sequence=1&isAllowed=y

International Kodály Society. (2014). Zoltán Kodály – A short biography. Viitattu: 15.3.2024. <https://www.iks.hu/zoltan-kodalys-life-and-work/short-biography.html>

Karjalainen, K. (2015). Ollaan kuulolla: Äänen kuljetusta puhtaasti. Kari Karjalainen Music 2015. Toinen painos

Kodály Institute of the Liszt Ferenc Academy of Music. (2022). Kodály Concept. Viitattu: 15.3.2024. https://kodaly.hu/kodaly_en_kodaly/kodaly-concept-107384?fbclid=IwAR2OHbQKuOC2tnJ38S_nwJ9ufWApa0EzG-CilAdBDaK-BeGjZzSu4lszxBK4

Laasonen, J. Haastattelu. 13.3.2024.

Laasonen, J. ja Rahivaara-Tarkka, R. (2014). Colour Flute A Opettajan opas. Fennica Gehrman. (Alkuperäisteos julkaistu 2009)

Laasonen, J. ja Rahivaara-Tarkka, R. (2008). Colour Flute A. Fennica Gehrman.

Levitin, D. (2010). Musiikki ja aivot: Ihmisen erään pakkomielteen tiedettä (suom. T. Paukku). Terra Cognita. (Alkuperäisteos julkaistu 2006) s.226-230 lapset

Pohjola, A. (2009). Omaa väriä Suzukiin [opinnäytetyö]. Theseus-tietokanta. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/6495/Omaa%20varia%20Suzukiin.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Pohjola, M. (2014). Harmonian opetus unkarilaista säveltapailumetodia hyödyntäen Lahdessa [pro gradu – tutkielma, Jyväskylän yliopisto]. JYX-julkaisuarkisto. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/42861/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201401231127.pdf>

Ruokonen, I. (2016). Lapsen musiikillinen maailma. Teoksessa Varhaiskasvatuksen käsikirja. Hujala, E. ja Turja, L. (toim.), (s.124-137). PS-kustannus.

Ruokonen, I. (2019). Géza Szilvay. Kansallisbiografia-verkkójulkaisu. Viitattu 5.3.2024 <https://kansallisbiografia.fi/kansallisbiografia/henkilo/10082>

Rusi, E. (2008). Unkarilaista musiikkikasvatusta lahtelaisittain [pro gradu – tutkielma, Jyväskylän yliopisto]. JYX-julkaisuarkisto. https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/20311/URN_NBN_fi_jyu-200906011651.pdf?sequence=1

Suomen Kodály-seura ry. (ei pvm.). Viitattu 1.3.2024 <https://www.suomenkodalyseura.fi/p/colourstrings-50-vuotta.html>

Szilvay, G. (2018). Colourstrings Violin ABC: Handbook for teachers and parents. Fennica Gehrman.

Viksten, H. (2009) Opettajasta ohjaajaksi: Colourstrings-metodin äärellä [opin-
näytetyö]. Theseus-tietokanta.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/6218/OPETTAJASTA%20OH-JAAJAKSI%20Colourstrings-metodin%20aarella.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Von Creutlein, T. ja Haapasalo-Halme, S. (2010). Skills: Kuulun ymmärtäminen ja nuotista laulamisen taito. Sulasol.

Liitteet

Liite 1. Suostumus tutkimukseen osallistumisesta

Tutkimuksen nimi: Colour Flute -opetusmenetelmän hyödyntäminen huilunsoiton alkeisopetuksessa.

Tutkimuksen toteuttaja: Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, Ella Lehikoinen, 050 xxx xxxx,

ella.lehikoinen@metropolia.fi, Annu Tuovila, 040 xxx xxxx, annu.tuovila@metropolia.fi

Minua on pyydetty osallistumaan yllämainittuun tutkimukseen, jonka tarkoituksena on tutkia Colour Flute -opetusmenetelmän hyödyntämistä huilunsoiton alkeisopetuksessa. Tutkimuksessa on tarkoitus luoda katsaus kyseiseen opetusmenetelmään sekä kerätä sitä käyttävien pedagogien käyttäjäkokemuksia. Tutkimuksessa pyritään selvittämään, miten Colour Flute -opetusmenetelmä tukee lapsen musiikillista kehittymistä.

Olen saanut tutkimustiedotteen ja ymmärtänyt sen. Tiedotteesta olen saanut riittävän selvityksen tutkimuksesta, sen tarkoituksesta ja toteutuksesta, oikeuksistani sekä tutkimuksen mahdollisesti liittyvistä hyödyistä ja riskeistä. Minulla on ollut mahdollisuus esittää kysymyksiä ja olen saanut riittävän vastauksen kaikkiin tutkimusta koskeviin kysymyksiini.

Olen saanut tiedot tutkimukseen mahdollisesti liittyvästä henkilötietojen keräämisestä, käsittelystä ja luovuttamisesta ja minun on ollut mahdollista tutustua tutkimukseen liittyvään tietosuojaselosteeseen.

Minua ei ole painostettu eikä houkuteltu osallistumaan tutkimukseen.

Minulla on ollut riittävästi aikaa harkita osallistumistani tutkimukseen.

Ymmärrän, että osallistumiseni on vapaaehtoista ja että voin peruuttaa tämän suostumukseni koska tahansa syytä ilmoittamatta. Olen tietoinen siitä, että mikäli keskeytän tutkimuksen tai peruutan suostumukseni, minusta keskeyttämiseen ja suostumukseni peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja ja näytteitä voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Allekirjoituksellani vahvistan osallistumiseni tähän tutkimukseen.

Jos tutkimukseen liittyvien henkilötietojen käsittelyperusteena on suostumus, vahvistan allekirjoituksellani suostumukseni myös henkilötietojeni käsittelyyn. Minulla on oikeus peruuttaa suostumukseni tietosuojaselosteessa kuvatulla tavalla.

Allekirjoitus: _____

Nimenselvennys: _____

Alkuperäinen allekirjoitettu tutkittavan suostumus sekä kopio tutkimustiedotteesta liitteineen jäävät tutkijan arkistoon. Tutkimustiedote liitteineen ja kopio allekirjoitetusta suostumuksesta annetaan tutkittavalle.

Liite 2. Käyttäjäkokeuskysely

Kuinka monta vuotta olet toiminut huilunsoitonopettajana? *

--Valitse tästä--

	Kyllä	Ei
* Oletko oppinut itse musiikkia Colour Flute -menetelmän avulla ennen kuin olet toiminut opettajana?	☐	☐

	Kyllä	Ei
* Oletko käynyt Colour Flute A -kurssin?	☐	☐

	Kyllä	Ei
* Oletko käynyt Colour Flute B -kurssin?	☐	☐

Kuinka monta vuotta olet hyödyntänyt Colour Flute-opetusmenetelmää? *

--Valitse tästä--

Käytätkö materiaalia ryhmä- tai yksilöopetuksessa? *

--Valitse tästä--

Miksi hyödynnät Colour Flute -opetusmenetelmän materiaalia opetuksessasi? Koska materiaali

- on lapsilähtöinen
- on helposti ymmärrettävä
- helppo opettaa
- etenee loogisesti
- käyttää kansanmusiikkia ja kansansävelmiä
- sisältää asteikkojen ja värien yhdistämisen
- sisältää rytmitavuja
- käyttää solmisaationimiä rytmin kanssa ilman viivastoa
- sisältää relatiivista solmisaatiota
- sisältää solmisaationimien käsimerkit
- tukee oppilaan improvisointia
- helpottaa transponointia
- tukee sisäisen kuulon kehittymistä
- tukee intonaatiota
- tukee yhteissoittoa

Miten muuten hyödynnät Colour Flute -materiaalia?

Onko materiaalissa osa-alueita, joita et käytä? *

Miksi et käytä juuri näitä mainitsemissi osa-alueita?

Kaipaisitko materiaaliin vielä jotakin lisää? *

Liite 3. Tutkittavan informointi

TIEDOTE TUTKIMUKSESTA

Colour Flute -opetusmenetelmän hyödyntäminen huilunsoiton alkeisopetuksessa

Pyyntö osallistua tutkimukseen

Teitä pyydetään mukaan tutkimukseen, jossa tutkitaan Colour Flute -opetusmenetelmän hyödyntämistä huilunsoiton alkeisopetuksessa. Tutkimuksessa on tarkoitus luoda katsaus kyseiseen opetusmenetelmään sekä kerätä sitä käyttävien pedagogien käyttäjäkokemuksia. Tutkimuksessa pyritään selvittämään, miten Colour Flute -opetusmenetelmä tukee lapsen musiikillista kehittymistä. Olemme arvioineet, että sovellutte tutkimukseen, koska olette kehittäneet Colour Flute -menetelmän. Tämä tiedote kuvaa tutkimusta ja teidän osuuttanne siinä. Perehdyttyänne tähän tiedotteeseen teille järjestetään mahdollisuus esittää kysymyksiä tutkimuksesta, jonka jälkeen teiltä pyydetään suostumus tutkimukseen osallistumisesta.

Vapaaehtoisuus

Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Voitte myös keskeyttää tutkimuksen koska tahansa syytä ilmoittamatta. Mikäli keskeytätte tutkimuksen tai peruutatte suostumuksen, teistä keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja ja näytteitä voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Tutkimuksen tarkoitus

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, miten Colour Flute -opetusmenetelmä tukee lapsen musiikillista kehittymistä ja kuinka lapsi hahmottaa musiikkia Colour Fluten avulla.

Tutkimuksen toteuttajat

Tutkimus kuuluu Ella Lehiköisen Metropolia Ammattikorkeakoulun AMK-opinnäytetyöhön.

Tutkimusmenetelmät ja toimenpiteet

Asiantuntijahaastattelu pidetään 13.3. ja se tallennetaan. Haastateltavan nimi tulee esiin opinnäytetyössä ja haastateltavalla on oikeus tarkistaa antamansa tiedot opinnäytetyön tekstistä ennen sen julkaisemista.

Tutkimustuloksista tiedottaminen

Tutkimus on opinnäytetyö, joka julkaistaan avoimesti Theseus-tietokannassa.

Tutkimuksen päättäminen

Tutkimus päättyy siihen, kun opinnäytetyö julkaistaan. Tutkimuksen suorittaja voi keskeyttää tutkimuksen Metropolia Ammattikorkeakoulun hyväksymästä syystä.

Lisätiedot

Pyydämme teitä tarvittaessa esittämään tutkimukseen liittyviä kysymyksiä tutkijalle/tutkimuksesta vastaavalle henkilölle.

Tutkijoiden yhteystiedot

Tutkija / opinnäytetyötekijä
Nimi: Ella Lehiköinen
Puh. 050 xxx xxxx
Sähköposti: ella.lehikoinen@metropolia.fi

Tutkimuksesta vastaa / opinnäytetyön ohjaaja
Titteli: MuT
Nimi: Annu Tuovila
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy / yksikkö
Puh. 040 xxx xxxx
Sähköposti: annu.tuovila@metropolia.fi

Tutkimuksen tietosuojaseloste: Henkilötietojen käsittely tutkimuksessa

Tässä tutkimuksessa käsitellään teitä koskevia henkilötietoja voimassa olevan tietosuojalainsäädännön (EU:n yleinen tietosuoja-astus, 679/2016, ja voimassa oleva kansallinen lainsäädäntö) mukaisesti. Seuraavassa kuvataan henkilötietojen käsittelyyn liittyvät asiat.

Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Rekisterinpitäjällä tarkoitetaan tahoa, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Tässä tutkimuksessa henkilötietojen rekisterinpitäjä ovat yhdessä Metropolia Ammattikorkeakoulu ja opinnäytetyön tekijä.

Voitte kysyä lisätietoja henkilötietojenne käsittelystä rekisterinpitäjän yhteyshenkilöltä

Rekisterinpitäjän yhteyshenkilön nimi: Ella Lehikoinen
Organisaatio: Metropolia Ammattikorkeakoulu
Puh. 050 xxx xxxx
Sähköposti: ella.lehikoinen@metropolia.fi

Tutkimuksessa teistä kerätään seuraavia henkilötietoja

Nimi, yhteystiedot, haastattelusta ääntä.

Teillä ei ole sopimukseen tai lakisääteiseen tehtävään perustuvaa velvollisuutta toimittaa henkilötietoja vaan osallistuminen on täysin vapaaehtoista.

Henkilötietojenne suojausperiaatteet

Henkilötietoja sisältävä aineisto tallennetaan Metropolian tietoturvaliselle verkkolevylle. Voitte tarkistaa kertomanne asiat ennen kuin opinnäytetyö julkaistaan.

Henkilötietojenne käsittelyn tarkoitus

Henkilötietojenne käsittelyn tarkoitus on tutkia Colour Flute -opetusmenetelmän hyödyntämistä huilunsoiton alkeisopetuksessa.

Henkilötietojenne käsittelyperuste

Antamanne suostumus

Tutkimuksen kesto-aika (henkilötietojenne käsittelyaika)

Opinnäytetyö valmistuu viimeistään syksyllä 2024.

Mitä henkilötiedoillenne tapahtuu tutkimuksen päätyttyä?

Henkilötiedot tuhotaan Metropolian hyväksymällä tavalla.

Rekisteröitynä teillä on oikeus

Koska henkilötietojanne käsitellään tässä tutkimuksessa, niin olette rekisteröity tutkimuksen aikana muodostuvassa henkilörekisterissä. Rekisteröitynä teillä on oikeus:

- saada informaatiota henkilötietojen käsittelystä
- tarkastaa itseänne koskevat tiedot
- oikaista tietojanne
- poistaa tietonne (esim. jos peruutatte antamanne suostumuksen)
- peruuttaa antamanne henkilötietojen käsittelyä koskeva suostumus
- rajoittaa tietojenne käsittelyä
- rekisterinpitäjän ilmoitusvelvollisuus henkilötietojen oikaisusta, poistosta tai käsittelyn rajoittamisesta
- siirtää tietonne järjestelmästä toiseen
- sallia automaattinen päätöksenteko nimenomaisella suostumuksellanne
- tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, jos katsotte, että henkilötietojanne on käsitelty tietosuojalainsäädännön vastaisesti

Jos henkilötietojen käsittely tutkimuksessa ei edellytä rekisteröidyn tunnistamista ilman lisätietoja eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä, niin oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon, käsittelyn rajoittamiseen, ilmoitusvelvollisuuteen ja siirtämiseen ei sovelleta.

Voitte käyttää oikeuksianne ottamalla yhteyttä rekisterinpitäjään.

Henkilötietojen käsittely aineistoa analysoitaessa ja tutkimuksen tuloksia raportoitaessa

Teistä kerättyä tietoa ja tutkimusaineistoa käsitellään luottamuksellisesti lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Tutkimusaineistoa tai tuloksia ei julkisteta ennen kuin asiantuntijahaastateltava on tarkistanut niiden oikeellisuuden.